

Centrul financiar-bancar al Capitalei

Simpozion organizat în cadrul manifestărilor ocazionate de cea de-a 125-a aniversare a Băncii Naționale

Anexă cronologică

- La 17 aprilie 1880, Parlamentul a votat legea de înființare a Băncii Naționale a României, sub forma unei societăți anonime, cu un capital social mixt, de stat și privat, de 30.000.000 lei. Banca a primit din partea statului român privilegiul exclusiv de a emite bilete de bancă la purtător.
- În prima ședință a Consiliului General al B.N.R., din data de 24 iulie 1880, se fac referiri la necesitatea dobândirii unui sediu adecvat importanței și specificului instituției.
- La 3 octombrie 1881, Consiliul de Administrație decide achiziționarea terenului numit "Hanul Șerban Vodă", proprietatea statului, în strada Lipscani. Procedura de vânzare-cumpărare este finalizată la 10 februarie 1882 când suma de 800.000 lei, care reprezintă prețul terenului, este depusă de B.N.R. la Casa de Depuneri și Consemnațiuni. De ce "Hanul Șerban Vodă" ? Răspunsul este legat de acest loc, cu tradiție de comerț de peste două sute de ani, care decăzuse și se afla într-o avansată stare de degradare. În același timp, conducătorii Băncii au avut probabil în vedere că proprietarul locului, statul, reprezentat de Ministerul Finanțelor, în căutare permanentă de venituri la buget, nu va ezita prea mult să-l înstrăineze unei societăți la care era acționar principal.
- La 26 februarie 1882, Consiliul General hotărăște ca, în vederea construirii Palatului B.N.R., guvernatorul și președintele Consiliului de Cenzori să viziteze câteva din băncile cele mai însemnate din străinătate, pentru a vedea progresele făcute în domeniul construcțiilor și a comanda, unui arhitect străin, proiectul viitorului palat al B.N.R. Nu avem informații clare dacă această călătorie a avut loc.
- Este posibil ca Eugeniu Carada, aflat la Paris, să fi aranjat lucrurile cu doi dintre cei mai cunoscuți arhitecți francezi.
- La 31 martie 1882, Consiliul General aprobă contractul încheiat cu Cassien Bernard și Albert Galleron pentru executarea anteproiectului construcției palatului B.N.R. În epocă, influența franceză era copleșitoare. Elita românească își făcea studiile sau călătorea, în primul rând, la Paris. Limba de conversație în saloanele înaltei societăți, în mediile politice sau diplomatice era franceza. În București lucrau sau erau foarte cunoscuți numeroși arhitecți, sculptori, pictori și decoratori francezi. Apăreau continuu edificii noi, care schimbau înfățișarea orașului. Acestea erau ridicate, cel mai adesea, în stil neoclasic francez. Orașul intrase sub influența arhitecturală și urbanistică a Parisului. În aceste condiții, interesul directorilor B.N.R. s-a îndreptat către doi arhitecți francezi.
- Inaugurarea oficială a lucrărilor de construcție a Palatului B.N.R. are loc la data de 12 iulie 1884. Lucrările principale se termină la sfârșitul anului 1887, iar la 1 iunie 1890 palatul B.N.R. este finalizat în cea mai mare măsură. Toate serviciile Băncii se mută în noul sediu.
- În jurul anului 1900, în perimetrul Lipscanilor totul pare să se transforme. Apare Bursa și Camera de Comerț, construită în intervalul 1908-1911. Se înființează numeroase societăți de asigurare și bănci care parcă se întrec să-și construiască reședințele în apropierea Băncii Centrale. Sistemul bancar românesc se dezvoltă într-un ritm foarte rapid. Din datele statistice pe care le deținem rezultă că numărul băncilor a crescut de la 26 în 1900, la aproape 200 în 1913, iar capitalul subscris de la 80 la 228 milioane lei. Dintre acestea, câteva bănci mai mari controlează, alături de B.N.R., întreg sistemul de credit al țării. Este vorba despre Bank of Roumania (1865), Banca Agricolă (1894), Banca Generală a Țării Românești (1897), Banca de Scont (1898), Banca de Credit Român (1904), Banca Marmorosch Blank (1905), Banca Comercială Română (1906), Banca Românească (1910), Banca Chrissoveloni (1920) și iată un fapt remarcabil, toate aceste bănci își aveau sediul în imediata vecinătate a B.N.R.
- Sistemul de credit este puternic susținut de B.N.R. prin politica de credite ieftine, cu o dobândă de 5-6%. Pe măsura dezvoltării generale a economiei naționale, numărul celor care vor apela la scontul B.N.R. va crește, iar băncile comerciale vor prelua sarcina de a examina, în primă instanță, situația prezentatorilor la scont, deoarece chiar ele scontau efectele acestora, după care le prezentau, la

reescont, la B.N.R. Astfel că în jurul "Citadelei", cum era numită B.N.R., apar și alte bănci mai mici dar foarte active, precum și societăți de asigurări: Banca Bercovitz (1903), Banca Franco-Română, (1914), Banca Comercială Italiană și Română (1920), societățile de asigurări Naționala (1886) și Generala (1902).

- Extinderea activității Băncii Naționale a României a făcut necesară construirea unui nou edificiu care să completeze spațiile din palatul vechi. Proiectul noului palat a fost elaborat în cadrul Serviciului de Arhitectură al B.N.R., printre autorii săi numărându-se șeful acestui serviciu, arhitectul Radu Dudescu, dar și directorul Direcției Cadastru și Sistematizare din Primăria Capitalei, arhitect Ion Al. Davidescu.
- Construirea noului palat, începută în anul 1938, a durat peste zece ani, ultimele finisaje interioare realizându-se după 1950.
- După anul 1948 începe declinul Lipscanilor, acest proces fiind în legătură directă cu etatizarea B.N.R., lichidarea marilor bănci comerciale din zonă, dispariția comercianților particulari, modificarea atitudinii administrațiilor locale față de trecutul orașului. Cu timpul, sediile fostelor bănci și firme de comerț devin proprietate de stat și încep să se deterioreze sau să suporte transformări care le mutilează. Clădirile intră sub ocupația unor chiriași nedoriți și foarte distrugători.
- Cutremurul din 4 martie 1977 provoacă distrugerea totală a 14 imobile din Lipscani, iar altora le grăbește degradarea.
- După anul 1985, aproape a cincea parte din perimetrul vechi al Bucureștilor este distrusă pentru a face loc noului Centru Civic. Scăpată ca prin minune de la o distrugere violentă, zona Lipscanilor intră într-o lungă perioadă de distrugere lentă.
- Din dorința de a pune capăt acestui proces care afectează însăși memoria Bucureștilor, Banca Națională a României s-a angajat, după 1990, într-un program de reabilitare a centrului financiar-bancar al Bucureștilor.